

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz u. Nr. 15.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:

Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Sfințire de biserică.

Ziua de 13 septembrie (6 octombrie) a fost sărbătoare mare pentru credincioșii din comuna Dorgoș: sărbătoare ca zi de duminică și sărbătoare și din motivul că au avut fericirea de a vedea în mijlocul lor pe episcopul lor. Ambiția lor a fost, ca biserica nouă, zidită în locul celei distruse prin incendiu acum câțiva ani, să fie data destinațiunii sale prin rostul Preasfințitului episcop Ioan I. Papp. Incendiul s'a iscat în vechia biserică din pânticele cununilor aruncate pe altar, cari au ajuns la o candelă din care s'au aprins, și a prefăcut în scrum întreg edificiul bisericesc de și clopotele din turn s'au topit.

P. S. Sa le-a și împlinit dorința. A plecat din reședința sa sâmbătă, însoțit de P. C. Sa părintele Roman R. Ciorogariu și diaconul Dr. Lazar Iacob.

La gara din Radna, întru întimpinarea P. S. Sale venise un frumos număr de credincioși, mai ales preoți. Însoțit de protopopul Lipovei, dl Fabriciu Manuilă și inteligența din loc, Preasfințitul își continuă calea spre Dorgoș.

În comuna Hususău, înaintea frumoasei biserici, care acum se zidește și care cu zidirea-i impozantă stăpânește valea Murășului, a fost binevenat de părintele Dehelean cu număroșii săi credincioși.

În Dorgoș, seara s'a făcut priveghiere, iar în ziua următoare P. S. Sa, cu mare asistență, a săvârșit actul sfințirii.

Răspunsurile liturgice le-a cântat frumos corul învățătorului din Lipova, Pulici.

În cuvântarea dela liturgie, Preasfințitul laudă zelul și însuflețirea credincioșilor din Dorgoș, cari și-au zidit biserică așa de frumoasă, nu poate trece însă cu vederea, să nu-i facă atenți la împejurarea că în ogorul lor sufletesc a început a se ivi, a crește și neghină. Încep a se ivi păcate, cari nu fac cinste credincioșilor, nici neamului din care fac parte. Pentru bunul lor nume îi îndeamnă să se ferească și să ferească și pe alții de astfel de viții. Îi îndeamnă cu cu-

vintele auzite de ei în frumoasele cântări dela actul sfințirii: »Vino-ți la pricepere, omule«!

După serviciul divin, Preasfințitul cu asistența sa a fost găzduit de părintele locului, dl Bota, care a avut satisfacția, să vadă realizat lucrul pentru care s'a ostenit. Din ce ați făcut banii pentru zidirea bisericii întrebă unul dintre oaspeți pe preot. Din cruțare fu răspunsul. Dumnezeu să le răsplătească cinstea și osteneala cu cari au chivernisit banul bisericii.

Întors din Dorgoș, Preasfințitul și alți bărbați distinși s'au bucurat de călduroasa primire și ospitalitate în casa dlui protopop Procopiu Givulescu.

Cu trenul de seara P. S. Sa s'a înapoiat la reședința sa.

Deie bunul Dumnezeu, ca cuvintele de îndemnare spuse credincioșilor din Dorgoș, să aducă rodul dorit, să se realizeze întru toată dorința Preasfințitului: »Vino-ți la pricepere omule«!

Cum să sărbăm?

La centenarul institutului ped.-teologic din Arad.

Institutul de cea mai mare însemnătate culturală a diecezei noastre se apropie de vremea ca să-și sărbaze centenarul întemeierii sale, la care și eu am ceva de spus, căci ca fost elev al mă leagă de acest institut o datorie de recunoștință, ce nu să poate uita. Am zis că din o datorie de recunoștință scriu aceste șire, pentru că după cum îmi aduc bine aminte de prelegerile Prea Cuvioșiei Sale a neobositului director R. Ciorogariu, în cari accentua cu vreme și fără vreme, că între cuceririle cele mai târzii, dar cele mai însemnate ale culturii morale, este recunoștința.

Este cert că ordinea să asigure prin legi, cărora trebuie să se supună orișicine, fiindcă altcum urmează pedeapsa care lovește nesmintit. Dar afară de aceste legi obligatoare, mai avem o mulțime de obiceiuri, pe cari toată lumea s'a

deprins, s'a înțeles pe încetul ale face altfel, cine se încumetă a călca aceste obiceiuri luate în uz, lumea întoarce capul când îl vede și pune mâna în buzunar când îl întâlnește, ca să nu i-o întindă. Credința generală le-a trecut și pe aceste în rândul datorințelor societății, cari nu să mai pot ușor zdrobi.

Dar nu așa cu datoria recunoștinții, ea nu se poate impune, n'a fost nici odată o lege care să pedepsească pe cel nerecunoscător, acestuia nu i-se poate închide ușa, sau refuza mâna, precum se face aceasta unui fur sau șarlatan. Și totuși a fi nerecunoscător e mult mai urât, decât a avea alte păcate, pentru că lipsa de nerecunoștință deja cuprinde în sine și alte păcate mai păgubitoare și conuropătoare pentru suflet și morala atât individuală cât și a societății.

Deci omului înaintat ceia ce nu-i dă legea și datina îmbrățișată de opinia generală, i-o dă simțul *inimii*. Și inima e cel mai gingaș judecător, ea prețuiește, cântărește și judecă. Osânda inimii nu se rostește, ci înaintea ei să șterge chipul moral al osânditului.

Știm bine că și simplul, dar treazul nostru țaran dela sate își are regulele sale, pe cari le știe ori și care dintre ei. La țaranul nostru sunt oameni cu omenie și oameni fără omenie. Omenia țaranului nu se poate defini, este ceva al inimii foarte ales, bunătate, recunoștință, evlavie, dreptate, desinteresare, cumpănire în cuvinte, dărnicie, milă, modestie, prietenie, respect ș. a. Aici se cristalizează toate virtuțile, din cari nu e ertat să lipsască nici una, căci atunci în judecata inimii lui pierde chipul omului cu omenie.

Fără îndoială că preotul și dascălul român în ochii lumii inteligente trebuie să apară ca omul cu chipul moral, iar în ochii țaranului ca omul cu omenie. Numai atunci va putea răspunde în măsura cerută chemării sale.

Stăm în fața unei datorinți, care nu ne o impune nici o lege, nu ne-o dictă nici o autoritate, dar simțim obligamentul moral de a ne degaja de acea datorință, ca să nu pierdem chipul moral înaintea celor ce privesc la noi. Simțul de recunoștință trebuie să umple inimile noastre la sărbarea iubilară a aceluia institut, de pe a cărui bănci am învățat greaua dar nobila misiune a preoției și a dascăliei. Și nu cred că ar putea altcum simți nici un preot sau dascăl român ieșit din băncile acestui focular de știință și cultură morală și să nu tresalte inima de bucurie la sărbătoarea lui, care mai mult ar trebui să fie sărbătoarea noastră! Să întrebăm numai acea inimă care judecă, cum să prăznuim? »Fiți recunoscători« va fi răspunsul. Iată chipul în care ar trebui să fie serbarea noastră la praznicul seminarului din Arad. Știm noi bine că in-

stitutul nostru nu să îmbuibă în averi, are fonduri cari în urma slabei dotații nu pot răspunde chemării lor. Se cuvine deci că o părticică cât de mică din ceea ce acest institut ne-a dat în mână, să rupem și să o punem pe altarul lui ca jertfă. O sumă d. e. de 20 cor. nu-i va fi greu nici unuia dintre noi a o depune în acea zi pentru »Fondul« în semnul recunoștinței, ce o păstrăm față de institutul care ne-a educat. Cât de mică și neînsemnată să fie această suma, totuși este: rod, care cred că în cumpăna morală va trage mai mult, decât însuși fapta. Nu fiecărui este dat a putea da mult, am ținut deci cont de împrejurările noastre și am propus atât ca minimum, cel ce poate mai mult, își va ști măsura datoriei.

Astfel vom prăznuți noi în conștiința că ca factori morali ne-am împlinit datorința, iar institutul în dulcea mângâiere că și-a îndeplinit în noi sublima misiune.

Preoți și învățători români cugetați și siliți la recunoștință?

Ghiroda la 1 octomvrie 1912.

Virgil Popovici
paroh.

Iată un gest frumos dela un preot tânăr care își aduce aminte de institutul în care a crescut.

În firul acestei manifestații a inimei curate aducem la cunoștința onoratului public, că corpul profesoral dela institutul ped.-teol. a hotărât încă în luna iunie înființarea unei fundațiuni culturale în memoria lui Dimitrie Țichindeal și Moise Nicoară. În scopul acesta a și retipărit într'o broșură partea literară a anuarului inst. ped.-teol. de estimp, anume »Istoria celor dintâi ani din trecutul și viața preparandiei gr. or. române din Arad« și »Arătarea despre starea acestor nouo introduse șolasticești instituturi ale nației românești« etc. Volumul acesta se află de vânzare cu 2 cor. plus porto de 20 fil. la librăria diecezană și a Tribunei, precum și la oficiile protopresbiterale. Din venitul acestei ediții se va pune baza fundațiunei Țichindeal-Nicoară. Suma de 20 cor. trimisă de părintele Virgil Popoviciu am transpus-o la acest fond. Prima petricică ce se pune la monumentul neperitor a lui Țichindeal și Moise Nicoară, este pusă din inimă curată cum se potrivește cu curățenia inimei celor doi mari martiri ai culturii românești.

Centenarul se va serba în Arad la 3/16 noemvrie a. c. ziua inaugurării institutului, după programul ce în curând se va publica iar în parohii la Sf. Arhangeli, anume în sf. biserici vor avea preoții să țină predici despre înființarea institutului pedagogic în Arad, iar după amiaz

se vor ține festivități școlare la cari învățătorii vor avea să țină conferință despre institutul pedagogic din Arad, iar școlarii vor declamă și cântă cântări potrivite zilei festive. Despre aceste festivități se va face rapoarte V. Constitor ca să rămână urmă despre chipul cum s'au serbat centenarul institutului nostru. Broșura aceasta este întocmită ca să servească de material preoțimei și învățătorimei la predicile și conferințele pe cari au să le țină la Sf. Arhangeli. Servește dar două scopuri și anume: a) punerea temeliei pentru fundațiunea Țichindeal-Nicoară b) Comemorarea deamă a centenarului în întreagă dieceza.

Mulțumim părintelui Virgil Popoviciu pentru căldura inimei și rugăm pe toți confrății preoți și învățători să-și procure aceasta broșură și să se pregătească la vrednică serbare a centenarului nostru, ca în tot pământul să iasă vestirea cultului nostru de 100 ani în dieceza Aradului.

Adunarea „Reuniunii învățătorilor bănățeni“ la Săn-Miclăușul-mare.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor bănățeni“ din protoprezbiteratele aparținătoare diecezei aradane, s'a ținut de data aceasta în frunțașă comună Săn-Miclăușul-mare.

Sâmbătă pe la orele 3 au sosit învățătorii dinspre Timișoara, fiind primiți la gară de o mulțime de intelectuali precum și de un număr frumos de săteni. Preotul Ioan Popoviciu ține un discurs cătră oaspeți, manifestându-și bucuria că învățătorii i-au distins din nou urmarea cu prezența lor. După ce răspunse dl Iuliu Vuia, cortajul de trăsuri porni spre oraș. La școala românească au fost încvartirați cu toții de cătră secția de încvartirare. Seara s'au întrunit învățătorii la Hotelul Central, unde s'au ținut mai multe vorbiri înfiăcărâte.

Președintele Iuliu Vuia constată că și în dieceza aradană s'a introdus principiul inspecțiunii de specialitate și-l salută pe dl revizor școlar Romul Frateș, care mulțămii pentru salutul dascălilor români. După alte câteva orațiuni ocazionale lumea și-a petrecut cu cântări.

Ședința I.

Duminecă înainte de amiază după parastașul servit în amintirea repausașilor profesori ai institutului pedagogic aradan a urmat ședința primă în casa orașului. D-nul președinte Vuia prin un avântat discurs ocazional amintește în orațiunea dsale despre comemorarea de 100 de ani dela întemeierea preparandiei aradane și salută pe delegații reuniunilor caransebeșene și aradane. Dl Iuliu Vuia salută pe dl M. Păcățian protoprezbiter în Comloșul-mare ca reprezentant al Ven. Consistor, pe dl R. Frateș revizorul diecezan, pe dl Sziklász István reprezentantul reuniunii politice, de dl Szulok Antal directorul școalei civile, pe inv. de stat Rek Otto, pe dl Mihai Crăciun reprezentantul reun. surori caransebeșene, pe dl George Petrovici reprezentantul reuniunii surori aradane din dreapta

Murășului pe dl Nicolae Fizeșan preot-protoprezbiter militar, pe dnii Ioan Muntean preot în Toracul-mic, Dr. Nestor Oprean adv. Dr. Ant. Ardelean adv. Dr. Liviu Luțai, și Tr. Stoicanescu.

Salutațiunea P. On. D. M. Păcățian ca comisar consistorial, a dlui Ioan Petrovici preot în calitate de președinte al comitetului parohial și ca reprezentant al „Revistei Preoților“, a delegaților reuniunilor surori, se primesc cu entuziaste urări de „să trăiască“.

Să dă espresiunea durerii prin scularare pentru trecerea prea timpuriă la cele eterne a neuitatului fost președinte și membru fondator M. On. D. Dr. Traian Putici.

Se cetesc telegramele sosite dela dnii Cornel Lazar din Arad, Ioan Oprean, adm. protopopesc al Timișorii și Fabriciu Manuilă pprebiter al Lipovei.

Biroul adunării se constituie: alegându-se de notari Iosif Popa și Aurel Badescu, iar ca bărbați de încredere A. Lipovan și Farca. În comisiunea pentru cenzurarea socoșilor se aleg: George Ugliș, S. Andron și Șandru; în comisiunea pentru înscrierea de membrii noi: S. Serdinean, P. Craiovan și E. Popovici; iar pentru cenzurarea raportului general pe I. Muntean, Leu și Onu. La cetirea apelului nominal răspund 131 membri. Prin notariul reun. Aurel Badescu se cește raportul voluminos despre activitatea biroului, a comitetului și a despărțămintelor pe anul societății 1911/12 din care se constată că singuraticile despărțăminte au desvoltat o activitate laudabilă care ridică prestigiul școalei și a învățătorului român. Reuniunea a edat un anuar în care se publică lucrările de seamă, poșede o bibliotecă cu 874 opuri, are bani în casa de păstrare 7568 cor. 71 fil.

Dl I. Vuia cetește apoi interesanta dsale conferință despre: „Principiile pedagogice ale lui Jean lacque Rousseau“ care a fost primită cu mulțămii și cu orații din partea auditorului. Disertantului i-se exprimă mulțămii protocolară propunându-se ca instructiva conferință să se publice în Anuarul reuniunii. Nu mai puțin instructivă a fost și dizertațiunea dlui Coriolan Mursa despre „Lucrul manual în școala poporală“ cu atât mai mult că dl Mursa a expus și unele lucrări manuale spre vederea tuturor. D-nul Damian Terlaci și-a cetit o conferință despre educația ca artă iar tânărul învățător L. Cioban una despre „Societatea de lectură în școala poporală“. Tutoor conferențiarilor li-se exprimă călduroasă mulțămii protocolară.

După aceste conferințe a urmat banchetul la Hotelul Central. Cel dintăiu toastează dl Iuliu Vuia pentru Maestatea Sa gloriosul nostru rege. D-nul Iuliu Lucuța pentru episcop, revizor și comisar, părintele protoprezbiter dl M. Păcățian pentru învățători, A. Badescu pentru preotul local, învățătorii locali și comitetul aranator, dl I. Popoviciu pentru învățătorime, Tornii pentru delegații Reun. surori, dl revizor R. Frateș pentru reuniunea bănățeană, delegatul reun. caransebeșene, Savii pentru învățătorime, Furdianu pentru dep. sinod. eparhial P. Băran, P. Băran pentru Dl Dr. Nestor Oprean, Dr. Nestor Oprean pentru Reuniune, P. Craiovan pentru damele române. — După banchet la orele 4. p. m. Reuniunea a cercetat instituțiunile culturale economice ale statului din Săn-Miclăușului-mare.

Un punct foarte interesant din program a fost concertul dat de societatea de cântări „Doina“ din Săn-Miclăușul-mare de sub conducerea dlui Atanasiu Lipovan. Cele mai multe cântări — cor mixt — au fost acompaniate la pian de d-șoara Oprean. Dl Lipovan însuși ne-a delectat prin mai multe cântece în

solo. Cu ocazia acestui concert am avea de observat că este regretabil faptul, că dlui Lipovan, un adevărat talent muzical, nu i-se dă un teren mai mare de activitate.

Ședința II.

Ședința a doua s'a ținut luni în 30 septembrie. Cîtînd raportul comisiei literare dl I. Leu propune următoarele:

(a) Pentru crearea de fonduri destinate bibliotecilor populare să se dea sărbări școlare, concerte, să se colinde de Crăciun etc.

b) Pentru comandarea de cărți instructive și potrivite să se compună un conspect de astfel de cărți. Adunarea generală primește acele propuneri ca și cele în chestia aprobării manualelor didactice. Adunarea să roage autoritățile ca un manual să fie cenzurat în 2—3 ediții de unul și același autor, pentru ca să nu se facă așa de multe schimbări. Pentru introducerea unei proceduri unitare din partea comisarilor didactici. Față de unele pretenții nejuste ale inspectorilor regești, Ven. consistor se fie rugat ca se intervîie la organele competente pentru sanarea relelor. Să se adreseze congresului un memoriu în chestia schimbării unor paragrafi al regulamentului disciplinar.

Cea mai vie discuție s'a încins în jurul pretenției nejuste a unor inspectori de a se propune unele studii exclusiv în limba maghiară. Venerabilul consistor să intervîie ca învățătorii să aibă Istoria Ungariei, deoarece toate Istoriile au fost oprite. Dl Em. Ungurean și Astra au fost aleși membrii onorari ai Reuniunii.

La raportul comisiei financiare se observează că trebuie de revenit asupra unor socoteli cari nu sunt destul de clare. După înscrierea mai multor membrii noi președintele prin o căvîntare frumoasă declară ședința de închisă.

Plecarea spre Arad

Conform programei, Reuniunea în corpore au plecat luni la 17/30 septembrie p. m. spre Arad, unde avea se asiste la desvîlirea monumentului regretatului și mult iubitului nostru profesor Teodor Ceontea. Ajunși seara tîrziu în gara din Arad o delegațiune esmisă din partea presidiului Reun. surori aradane ne-au luat în primire. Am fost încvartirați cu toții la Hotelul central, unde pe lângă un preț foarte modest de 1 cor. de persoană am avut locuințe convenabile. Mîne zi la 8 ore a. m. am asistat cu toții în biserica catedrală, unde după serviciul dzeesc ne-am adunat în sala frumoasă a seminarului diecezan. În sala tixită de lume aleasă și în prezența P. S. S. Dlui episcop am asistat la prima ședință, ținută din partea Reuniunei inv. aradane. Pe la orle 12 am asistat inaugurarea bustului regretatului Ceontea. S'a ținut o mulțime de vorbiri frumoase și solemne. Din partea Reuniunei noastre a vorbit cu mult avînt președintele Iuliu Vuia.

De lângă Timiș.

Predică.

Despre ținuta unui adevărat creștin.

Roștită în biserica sf. Nicolae din Brașov de: G. Fl. Preșmereanu c. de preot.

— Urmare și fine. —

Și în câte feluri nu se tîlmăcește acesta simț de iubire și durere de soarta semenului nostru. E destul ca să vadă pe deaproapele său amenințat de vîrtejul și ispita păcătosului, pentruca creștinul bun să gră-

biască cu sfatul său în ajutorul lui, *abătîndu-l* dela lucrurile ademenitoare ale vieții cari strălucesc o clipă, dar mai tîrziu îi păgubesc sufletul și-l aruncă în brațele peirii. Dar și din belșugul lui creștinul bun va împărtăși altuia, dar mai ales aceea ce a aflat de folos și potrivit pentru promovarea bunăstării lui. El nici cînd nu va trece nepăsător, vîzînd apucăturile rele ale deaproapelui, ci ca un vrednic ostaș din ceata lui Isus Christos, va pune pept, acelora, sugrumîndu-le sau cel puțin îndreptîndu-le. Nici cînd, nu-l va lăsa pradă furiei sale oarbe, vîzînd pe semenul său pornit spre mînie, mai ales, că numai o singură pășire, în fața omului aprins, e de ajuns, pentru a readuce în ogașele sale obicinuite sufletul răscolit de furia răzbunării, de care arde acela în fața vreunei nedreptăți sau ofenze suferite pe nedrept.

Și ce mîngăere pe omul împăciuitor putîndu-se dovedi, de o unealtă, de pace chiar în momentul, cînd mînia eră gata să se verse în fapte de pustiire și stricăciune. El are parte de cea mai mare răsplată, vîzînd că a izbucit al scuti pe cel răpit de patimă de multe și neînchipuite nenorociri. Cum vedeți, multe și felurite sunt mijloacele prin cari ne putem dovedi de folositori pentru semenii noștri! Din aceste servicii și binefaceri prestate lor, toată lumea va vede că noi suntem cu adevărat fii ai Tatălui ceresc, care face bine celui drept cu acelui nedrept și care arată bună-tatea sa, deopotrivă celui recunoscător și milostiv ca și celui răutăcios și nemulțămitor.

Căci care e creștinul adevărat dară nu numai cu numele, dacă nu acela care urmează lui Hristos și trăește viața care a trăit-o el. Și cea făcut Hristos? A făcut fapte de bine facere: vindecînd bolnavi, îmbrăcînd pe cei goli, sîturînd pe cei flămânzi, etc., cu un cuvînt a învățat și pe oameni să fie nobili, milostivi și gata de jertfă și de munca în slujba altuia căci zice el: „De voește cineva să fie mare, să fie voaiv slugă“. După cum am mai amintit și după cum rezultă din toată viața sa închinată omenimii după cum să zice în Faptele Apst. 10, 38. „El și-a pus viața în serviciul omenimii“.

Ba chiar și dușmanilor săi le-a răsplătit cu bine, la ceea-ce și pe noi ne îndeamnă cu cuvintele: „Iubiți pe vrășmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc“ Luca 6, 27, 28 bine știind că prin puterea minunată a iubirii, chiar și cel mai neîmpăcat dușman se poate preface într'un prietin bun. Cât de cuminte am purcede și noi dacă neam ferî a tracta pe dușmanul nostru cu răutate. În loc de a pîndi după el cu cursa răzbunării, mai bine l'am întimpină cu blîndețe și iubire.

Căci să mă credeți iubiților, nu e nimic ceea ce ar putea rezista acestei puteri minunate a iubirei. Că am așadară un dușman nu poartă vina la asta, dară, merit cu tot dreptul să fiu înfruntat și osîndit pentru împrejurarea că acela îmi poartă marea dușmănie, după ce cîtă vreme îmi este dată în mîna taina de a-l ști îmblînzî și desarmă și al face un prietin al meu.

Și cum o vei putea ajunge aceasta?

Așa numai că mă voi feri să-i dau prilej să-și verse dușmănie să mă arete că mie dușman, ferindu-mă al întimpină și eu cu gînduri dușmane!

În loc de a purta gînduri rele și a face planuri de răzbunare, cari întocmai ca niște (energii și forțe) puteri să scurg din mine, făcînd să le simtă și el, îi voi răspunde cu gînduri de iubire, compătîmire și frățiască bună-tate. Și le credeți, că va trece multă vreme pînă ce va simți și el purtarea noastră! Nu vă pot recomanda din destul iub., dară să fiți cu blîndețe

față de dușmanii noștri. Intrebuințați ori ce prilej și faceți-le câte un bine ori cât de neînsemnat după cât se poate mai des, chiar și dacă v'ar costă ceva ostenală. Căci credeți-mă, la puterea dragostei noastre neinteresate, nu vor putea rezista, ci se vor da bătuti, prefăcându-se — chiar și cei mai vrășmași dușmani — în niște prietini intimi, ba chiar în niște sprijinitori de fapt, (numele) să vă zică lumea înțelepți, *dacă sunteți stăpâni peste această taină a iubirii*, prin care cel mai încânit vrăjmaș și-se prefăce într'un prietin de încredere.

Putem fi, dară încredințați iub. că tot omul poate să facă mult „chiar și fără să aibă comori de aur, deci noi cei ce facem, parte din turma lui Chr. trebuie să și ne nevoim a face bine.

Intr'o comună știți bine nu e om mai de treabă și de folos, ca adevăratul creștin.

Dară nimenia n'are simț adevărat creștinesc, dacă nu se silește să facă bine fie cu sfatul, fie cu fapta sau și numai gândul cu rugăciunea, deci nu face parte din turma lui Christos. Mă întreb acum iub. oare câți sunt între noi, cari să merite să facă parte din această turmă? Oare câți sunt, cari, dacă nu cu fapta și sfatul, cel puțin cu gândul să facă binele?! Aproape nici unul!

Câți nu sunt însă de altă parte *ademeniți de gânduri ascunse! Una au pe buze și alta în inimă.*

Dară să ne întorcem, earăși la cuvintele din fruntea vorbirei acestia.

Fiind vorba de *închinătorii săi adevărați* Is. îi numește, „oile mele“ ca și cum ai zice, că el este stăpânul lor eară ele sunt *proprietatea lui*. Oare aceasta să nu fie pentru adevărații creștini o mângâiere?!

A avea pe Chr. drept Păstor, oare nu înseamnă a-ți *încredința soarta, în mâna unei călăuze* care nu rătăcește? *ci duce la sigur adăpost la turma sa.*

Încredințarea creștinului că face parte din turma cuvântătoare a lui Chr. trebuie să fie pentru noi *un gând plin de mângâiere și de întărire*, căci, avem sigură garanță că Mânt. va îngriji de cei ce sunt proprietatea lui și nu va lăsa se să piardă sufletele încredințate lui, după cum nici oamenii nu-ș neglijează avutul ei poartă grija de avutul lor, ca nu cumva lăsat în părăgînire să sufere vre-o pagubă.

Având să vorbim de *ținuta* unui bun creștin, putem afla în vorbele lui Is. învățatură și *gânduri și mai de preț* astfel a zice mai departe: „oile mele ascultă glasul meu“.

Și pe aceasta *ascultare* trebuie să punem greutate mare, căci aceasta e ceea ce cere mai cu seamă el dela noi! Drept recunoștință, că păstorul îngrijește de oi, și oile se strâng înprejurul lui și se supun lui. Intocmai au să fie și creștinii față de Păstorul lui Isus!

Dară de ce ascultare e vorba aici! De sigur că de o ascultare numai cu urechile nu poate fi vorba.

Câți? *aud glasul lui Christos și totuși nu urmează lui!* Aici e vorba adecă de o ascultare cu inima, o ascultare urmată de faptă. Căci Mânt. nu se oprește la cuvintele: oile acele ascultă glasul meu, ci mai adaugă zicând: „*ele și vin după mine*“.

Iată dară unde zace ascunsă măsura, ce trebuie să o așezăm în cumpăna virtuții și purtării noastre! Prin ascultarea glasului se înțelege însăși îndeplinirea faptelor, care trebuie să urmeze glasului conștiinței, după cum și oile ascultând glasul Păstorului, se duc după dânsul.

Unde auzim însă acest glas? De fapt îl rostește Isus Christos Păstorul nostru sufletesc. Da! El îl rostește prin glasul cugetului nostru, prin glasul conștiin-

ței, pe care îl auzim înainte de a face câte o faptă *șoptindu-ne: „nu face cutare lucru, întoarce-te la un gând mai bun“*. De cele mai multe ori omul își are ascultare (ascultare,) dară nu rare ori se lasă biruit și de ispită căreia îi cade jertfă.

Altă dată ne face și mai simțitori băgători de samă. Amintindu-ne câte o grea încercare: ca boală, caz de moarte, ca și când ar voi să ne înfrunte și dojenească că nu luăm samă ce facem, că înaintăm *orbiș spre prăpastia ce stă gata să ne înghiță*.

Cine n'a auzit glasul lui Hristos? Oare nu-l auzim în fiecare duminică prin rostul sf. Scripturi, ce-l tălmăcesc slujbașii Dlui dela altar? De câte ori nu auzim, glasul de înfruntare al sf. evanghelii prin cuvintele: *De nu vă veți căi veți peri: și dacă nu vă veți naște din nou, nu veți intra în împărăția cerurilor*, sau într'alt loc: *Veniți la mine toți cei osteniți și în-sărcinați etc.*

Mai luminos ne cheamă însă la sine Dumnezeu prin glasul evangelistului și adecă, în evanghelia dela Matei, unde se vorbește despre un împărat, care vrând să facă nunta fiului său și-a chemat oaspeți la petrecere. Când eră, însă să se înfățișeze la ospăț, fiecare a aflat câte o pricină seara nu vinu-e unde a fost dragoste puțină: și de fapt n'au venit. Zicând unul că cumpărându-și țarină, se duce să vadă, altul, de asemenea că merge să-și ia în primire boii de curând cumpărați etc.

În împăratul acesta care a chemat pe oaspeți la nuntă avem să vedem pe însuși Dumnezeu, care pe toți oamenii îi cheamă în împărăția Sa, dară ei se se fac surzi și astfel nu fac parte dintre oile sale cari ascultă glasul lui și vin după el!

Iubiților! Toate aceste cuvinte, ce le-ați auzit aici *le-a rostit Isus pentru noi*, căci dorința lui neclintită e ca și noi să ne înșirăm în rândul oilor sale, cari ascultă glasul lui și urmează lui. Care altă ar putea fi oare și dorința mea decât, ca și Dvoastră, cari sunteți luători aminte la învățăturile auzite aici să le și puneți în aplicare, căci astfel veți avea parte de fericirea, care umple pe tot cel ce face voia Păstorului celui bun, O mulțămire sufletească nemărginită se coboară în sufletele noastre, ale tuturor, celor ce ne călăuzim toți pașii vieții, după legea Dlui. Și de aceasta vom avea parte nu numai în viața viitoare, pe care Domnul o făgăduiește celor ce-l vor fi urmat cu credință, ci chiar și *că aceasta viață*, după zisa lui Christos: „*Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dzeu și-l păzesc pe El*. Să ne nevoim cu toată adorea și și grăbirea a primii acest cuvânt închinându-l în cel mai tainic și mai ferit colț al inimilor, păstrându-l cu grije, pentru al avea drept sfetnic înțelept și fără viclesug în calea spinoasă și plină de ispite al vieții de aici. Amin.

CRONICA.

Nou dar. Marele mecenate român dl. Vasile Stroescu a dăruit 1000 cor. pentru elevii săraci din institutul pedagogic din Arad.

Carte oprită. Guvernul țării, prin ordinul său Nr. 95935 dela 13 septembrie a. c. a oprit

din toate școalele elementare »*Carte de cetire pentru cl. II. III. și IV. primară de J. F. Negruțiu și Petru Ungurean*. Ediția IV. îndreptată și amplificată... Balázsfalva. 1911. Tipografia seminar. teol. gr. c t. Prețul 1 cor.»

Aviz. *Mai multor Domni catiheți.* Venerabilul Consistor nu a publicat, pentru anul școlar 1912/13, lista manualelor de școală aprobate. Dar cărțile aprobate deja, toate sunt folosibile, Manualele mele de religie: »*Istorie biblice*«. »*Istorie bisericești*«, »*Catehismul*« și »*Prelegeri metodice*« se vind nemijlocit la Librăria diecezană din Arad, iar mijlocit prin toate librăriile. Cu toată stima: Nicolae Crișmariu.

Necrolog. Iosif Vuculescu iun. preot-diacon și-a dat sufletul în mâinile Creatorului la 8 octomvre st. n. a. c. în anul al 43-al etății și al 20-lea al fericitei căsătorii. Odihnească în pace!

Concurse.

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor din 3/16 august 1912 Nr. 4293/91, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan »*Biserica și Școala*«, pentru îndeplinirea parohiei de clasa (I) primă devenită vacantă în **Ianova** (Temesjenő, protopresbiteratul Timișorii) prin moartea parohului Petru Petrovici pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune parohială indusă la cărțile funduare sub Nrul 271, dimpreună cu intravilanul și estravilanul aparținător.

2. Stolele legale.

3. Birul legal și anume: după o sesiune de pământ 50 litre după o jumătate ($\frac{1}{2}$) sesiune 30 litre, după ($\frac{1}{4}$) un pătrar sesiune 15 litre, iar jelerii 8 litre în grâu curat.

4. Alte venituri accidentale și eventuala întregire dela stat.

Alesul are să supoarte toate sarcinile publice după întreg beneficiul său, are să se îngrijască însuși de locuință și să catehizeze fără altă remunerație la școalele profesionale din loc, iar în dumineci și sărbători când e de rând cu slujba să predice și vestească cuvântul lui Dumnezeu în sfta biserică.

Parohia fiind de clasa primă se recere ca recursurile ajustate cu documentele recerute pentru parohii de clasa primă conform regulamentului din vigoare adresate comitetului parohial din Ianova să le substearnă Preaonoratului Oficiu protopresbiterat gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár Gyárváros). Reflectanții vor avea să se prezenteze pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în sfta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința extraordinară a comitetului par. gr. ort. rom. din Ianova (Temesjenő) la 2/15 sept. 1912.

Dimitrie Pelici
preș. com. par.

Alexiu Putici
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Oprea* adm. protopresb.

—□—

1—3

În conformitate cu dispozițiunile din »Regulamentul pentru parohii« pe această cale se escrie concurs pentru parohia de clasa I. vacantă din **Nădlac** cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul de publicitate diecezan. Recursurile ajustate legal și adresate comitetului parohial din Nădlac, sunt a se înainta Preaon. Oficiu protopresbiterat din Arad. Alesul preot va beneficia de următoarele: 1. una sesiune parohială dimpreună cu imășul sesiunii, ambele pământuri arătoare și competența de pasc; 2. pentru rescumpărarea birului preoțesc anual 600 cor. ce se vor plăti din cassa bisericii în rate treilunare anticipative; 3. venitele stolare legali. Preotul ales se va îngrijii însuși de locuință pentru sine, va suportă toate dările publice după întreg venitul beneficiat; va împlini toate funcțiunile ce cad în competența sa în și afară de biserică și se îndatorează a catehiza la toate școalele noastre profesionale gr. ort. române din loc, precum și la cea de stat din comună, fără remunerație spețială dela comuna bisericească pentru aceasta. Dela reflectanți se pretinde cvalificațiune pentru parohii de clasa primă conform concluzului Veneratului sinod eparhial Nr. 84/910. Recurenții au a se conforma întru toate dispozițiunilor §-lui 33 din »Regulamentul pentru parohii« prezentându-se în cutareva duminică ori sărbătoare în biserică din loc pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Dat în ședința comitetului parohial din Nădlac ținută la 23 sept. (2 oct.) 1912.

Nicolae Chicin
preot, preș. com. par.

Romulus Tăucean
not. com. par.

În conțelegere cu: *Vasile Beleş* protopop.

—□—

1—3

În urma îndrumărei P. S. Sale Domnului Episcop, prin aceasta se publică concurs pentru postul de paroh la noua parohie înființată de mine în **Otlaca-Pusta-Megheș**.

Beneficiul va fi: 25 jugh. pământ arător de clasa primă, de după care va avea să solvească toate dările anuale, locuința bună cu chiliile padimentate, stolele dela funcțiunile ce vor obveni birul după cum și-l va staveri în conțelegere cu credincioșii de acolo, 4—5 coroane de familie.

Parohia e de clasa II-a. Cei îndreptăți, să-și înainteze recursurile în decurs de **3 săptămâni** dela prima publicare la oficiul parohial ort. rom. din Otlaca (Otlaka) și să se prezinte în sfânta biserică spre a cântă, cuvântă, eventual ca preoți în funcție a servi la sfânta liturgie.

Otlaca 18 septemvrie (1 oct.) 1912.

Ștefan Rusu
proprietar.

—□—

1—3

În urma rezoluțiunii Ven. Consistor de sub nrul 5787/1912. pentru îndeplinirea parohiei a II-a din **Șoimoș** prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan »*Biserica și Școala*«.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Sesiunea parohială, din care o parte este în pustă, iar cealaltă în hotarul comunei. 2. Venitul dreptului urbarial după piatra și lemnele, ce compet sesiunii parohiale. 3. Birul și stolele legale.

Parohia este de clasa II-a.

Toate sarcinile publice după venitul pa ohial le va suportă viitorul preot. Ceice doresc se ocupe această parohie se-și trimită recursurile ajustate conform regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Șoimoș (Solymosvár, p. u. Máriaradna), oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică din Șoimoș, spre a se arată poporului.

Din ședința dela 5/18 august, 1912.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter.

—□—

1—3

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consistor cu datul 13/26 iunie, 1912, Nr. 3532/912, se descrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a din **Bruznic** (Marosborosznok) protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin abdicarea preotului Iuliu P. Olariu, cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Beneficiul încopciat cu parohia este:

1. Una sesiune parohială în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală, cu dreptul de pășunat.

2. Un intravilan; cu grădină estravilană în pășunea comunei.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Intregirea dela stat, conform stabilirii.

De locuință se va îngriji însuși preotul ales, carele va suportă toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va implini toate funcțiunile în parohie și va catehiză la școala confesională din loc, fără alta remunerațiune specială.

Dela reflectanți se pretinde cvalificațiunea recerută pentru clasa a II-a.

Recursurile ajustate cu documentele prescise și adresate Comitetului parohial gr. or. român din Bruznic, sunt a se trimite la P. On. oficiu protopresbiteral din Lippova (Lippa).

Concurenții vor avea să se prezinte pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în sf. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința comitetului parohial, ținută în Bruznic la 4/17 Iulie 1912.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual: *Fabriciu Manuilă*.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă emeritul paroh Andrei Fizeșan în parohia de **clasa primă** din comuna **Pesac** (Pészák) protopresbiteratul B.-Comloș, comitatul Torontál, pe baza decisului Ven. Consistor aradn dttto 13/26 septembrie a. c. Nr. 5603/1912 se publică concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) jumătate din una sesiune pământ arător constător din 30 jughere și grădinile aparținătoare; b) jumătate din birul și stola legală.

Alegându-l capelan va suportă în aceiaș proporțiune toate dările publice după venitul beneficiat având a se îngriji din al său și pentru locuință. Tot asemenea se îndatorează a catehiză la școalele confesionale și de stat din loc fără altă remunerațiune.

Recursurile ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial gr.-or. rom. din Pesac, sunt a se trimite Prea On. Oficiu protopesc gr.-or. rom. în Nagykomlós (B.-Comloș) comitatul Torontál.

Dela reflectanți să recere cvalificațiune de clasa I. (primă) conform concluzului 84. a Sinodului eparhial din 1910 cu examen de maturitate.

Recurenții vor avea a se prezentă — pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii — în sfta biserică din loc spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Pesac la 14/27 august 1912.

Pantelie Anghel,
preș. com. par.

Emanuil Bărbulescu,
not com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Păcățian*, protopresbiter.

—□—

1 - 3

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățător la școala noastră confesională ort. rom din **Chelmac** (protopopiatul Lipovei) devenit vacant pri penzionarea învățătorului Teodor Popa, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1000 coroane.

2. Cvarțir corăspunzător cu două chilii, culină cămară, grajd pentru vite și cocină.

3. Aproape $\frac{3}{4}$ grădină de legumi spre folosință lângă casă.

4. Pentru scripturistică 10 cor.

5. Pentru conferință 28 cor. dacă va participă.

6. Stole cantonale dela credincioși: înmormântare simplă 1 cor. cu mortul în biserică 2 cor. cu liturgie 3 cor. dela parastas 1 cor. dela feștanie 1 cor. dela maslu unde va fi poftit 1 cor.

7. Cvinvenalele le asigură comuna bisericască dela sine.

Acei recurenți cari vor produce atestat despre desteritatea de a conduce cor. bis. vor fi preferiți și vor avea remunerație anuală 100 cor.

Alegându-l învățător va avea să provadă cantoralul în strana dreaptă, să instrueze școlarii în cântările bisericăști, să-i conducă la sfta biserică — fără altă remunerație.

Pentru curățirea și încălzirea sale-i de învățământ va îngriji comuna bis. iar de curățirea și încălzirea locuinței inv. se va îngriji alesul.

Reflectanții au să-și aștearnă în termen legal recursurile lor ajustate cu documentele prescise adresate comitetului parohial, la Prea On. Oficiu protopresbiteral al Lipovei (Lippa) și să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-or. rom. ținută în Chelmac la 20 septembrie (3 oct.) 1912.

Ignatie Visoiu,
preș. com. par.

Teodor Popa,
not com. par.

În conțelegere cu protocolul tractual: *Fabriciu Manuilă*, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare, respective de învățător, la școala conf. gr. or. rom. din **Răchita**, protopopiatul Belințului, se escrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. In bani gata 730 cor.;
2. Dela 150 nre case câte 12¹/₂ klgr. (1875 kgr.) cucuruz în boambe, prețuit cu 225 cor. 30 fil.;
3. Un jugăr pământ arător, prețuit în 45 cor., după care aleasa, respective alesul plătește dările;
4. Locuință în natură, cu supraedificate și intravilan lângă ea;
5. Pentru conferințe 20 cor., dacă participă;
6. Pentru scripturistică 10 cor.

De cuățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Aleasa, respective alesul, fără altă remunerație trebuie să conducă pe școlari la s. biserică și să-i instrueze pe cei cari li să vin cântările bisericești.

Petițiile, instruate în regulă, au să le adreseze comitetului parohial, prin oficiul protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belence, Temes-megy)

Reflectantele, respective *reflectanți*, căci în lipsa de reflectante *surt admisi și concurenți de parte bărbătească*, în terminul concursual, într'o duminică sau într'o sărbătoare, trebuie să se prezinte în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare, respective reflectanții și în tipic.

Intru cât reflectantele, respective reflectanții, sunt aplicați mai de mult timp, trebuie să producă și atestat de serviciu și conduită dela protopopul concernent.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Peșteș**, în urma penzionării fostului Inv. Ștefan Tulvan, cu termen de **30 de zile** se publică concurs în „Biserica și Școala“.

Emolumente:

1. In bani gata 600 cor. repartiați pe popor.
2. Dela comuna politică pentru școala de repetiție 120 cor.
3. 8 metri de lemne pentru învățător, aduse în curtea școalei, a 5 cor. de tot: 40 cor., pentru sala de învățământ asemenea 8 metri.
4. Stolele cantonale: mormântare mare 1 cor. mică: 40 fil., cununie 40 fil., liturgie privată 40 fil., cam 40 cor. anual, în schimbul acestora, dar și pentru caracterul învățătorului confesional, alesul este obligat a conduce și cantoratul, fără altă remunerație.
5. Cvarțir liber cu 2 chillii, culină, cămară cu grădină de legumi, precum și supraedificatele de lipsă, poiată și coteț pentru porci.
6. Intregirea dela stat 204 cor. deja votată.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și trimită cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Peșteș, Prea On. oficiu protopopesc în Mtelegd, având dâșii, sub durata concursului a se prezentă, cu știerea protopopului, în vre-o duminică ori sărbătoare în

sfânta biserică din Peșteș, spre a se face cunoscut poporului, prin cântare și desteritatea în tipic.

Comitetul parohial.

Gavril Iacob
preot, preș. com par.

Ștefan Tulvan
not. com. par.

In conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter inspector școlar.

—□—

2—3

In consonanță cu ordinul Venerabilului Consistor de sub Nr. 4674/1912 pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din **Sinitea** cu clasele I—VI devenită vacantă prin penzionarea învățătorului P. Balint se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele sunt: 1. 1000 cor. adevă unamie coroane în numărari solvinde în rate trei lunare anticivative din cassada epitropiei culturale. 2. Pentru conferințe 20 coroane. 3. Pentru scripturistică 20 coroane. 4. Dela inormântările unde va fi pofit 1 coroană iar cu hora mortului 2 coroane. 5. Locuință în natură împreună cu celelalte supraedificate și grădină de legume. Pentru curatoratul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Cvinvenalele legale nu le asigură comuna bisericească, ci ca în trecut le va cere din vistieria statului. Dela recurenți se va cere cvalificațiunea prescrișă și o declarație că de când reflectează la cvinvenal și la câte cvinvenale îl îndreptățește legea? Alesul va fi obligat a provedea regulat strana precum și a instrua elevii în cântările rituale fără altă remunerațiune. Reflectanții cari vor putea documenta capacitatea de a instrua și a conduce cor vocal vor fi preferiți. Recursele ajustate cu documentele prescise adresate comitetului parohial din Sinitea se vor înaintă P. O. oficiu protopopesc rom. ort. din Șiria (Világos) având reflectanții a se prezentă în cutareva duminică ori sărbătoare în sf. biserică spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Sinitea ținut la 3/16 septembrie 1912.

Petru Balint,
not. com. par.

Emil Popopiciu,
par. preș. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța*, ppop. insp. școlar.

—□—

3—3

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

